

Արցախահայութեան պատասխանը Ալիելին

Կամ՝ «Ի՞նչ բարձր հայկը բեղին»...

«Welcome to hell», «Բարի գալուս Դժոխվ»։ Իլիամ Ալիեվի առաջարկն է ասիկա՝ ուղղուած արցախահայութեան։ Անօթի՞ Եֆ, սոված, հա՞ց անգամ չունիի, մանկական կե՞ր, դեղօրա՞յի, դենզի՞ն, խորեմ, մենի շատ ներդամին ենի, համդութող։ Ի՞նչ գործ ունիի Բերձորի հետ, ահա ձեզի աղահով, լայն միջանց։ «Խանթենիշէն» (Ստեփանակերս) դրւու կ ելլիք դեղի ձախ՝ «Խոճալու» (Խվանեան), յետոյ կը հասնիի Ավետան ու իիշ մը շարունակելով եւ անցնելով ռուսական խաղաղաղահ զօրի ու-կեն՝ կը հասնիի «Աղդան» (Ակնա)։ Յոդ արդէն լրիւ մենի ենի, ինչ կ ուզէ՛ կու տանի, դոյլ եւ ձեր երախաները հանգիս կ աղրի որդէս Ասրմեյճանի լիիրաւ բաղաբացիներ, ինչոյէս մեր երկրի միևս փորամասնութիւնները։ Եթէ կ ուզէ՛ կրնանի ձեզի մշակութային ինքնավարութիւն աւ տալ։ Մոռցէ՛ «Եմենիստանը», «Երիվանը», թէեւ անոնի ալ մերն են, ինչոյէ Սեւանը, Զանգեզուրը։ Ձեր դեկավարը տակալին երկու տարի առաջ, Յոկտեմբեր 6-ին, Զեխիայի ճայրավախար Փրակի մէջ յայտարարեց, թէ ինի կ ընդունի Ասրմեյճանի տարածային ամբողջականութիւնը 68 հազար տառ.ֆիլոներ սահմաններու մէջ, ներառեալ Ղարաբաղը, որուն «Լեռնային Ղարաբաղ» ըլլալը մենի երեք չենի ընդունած եւ դիմի չընդունին։ Ղարաբաղը ամբողջական եւ անբաժան մասն է Ասրմեյճանի, եւ հոն աղրողները՝ մեր լիիրաւ բաղաբացիները, որոնի կը գտնուին մեր հոգասարութեան տակ։ Քիմա հոն գտնուտդներ զինեալները ահարեկիչներ են, դիմի զինաթափենի զիրենի, ձեր նախագահն ու կառավարութիւնն ալ անօրինական են, խորհրդարանը՝ նոյնոյէս։ մենի դիմի նշանակենի ձեր ներկայացուցիչները, արդարօրեն։

Ներդումն Այսիկ Միհերն ու արտայայտարարութիւնները այս ձեւով ներկայացնելու համար: Միով բանիւ անոնք Վերջնագրային են, առարկութիւն առնորունք:

Տական վերջին էր, որ Իլհամը, մեր գերեւարուած գեղեցկուի խաղին՝ Շուշիի սրբն յիշուր կանգնած (այս Շուշիին՝ զոր Նիբոլ Փաշենանը ժամանակին «սժոյն եւ յիտուր» կ անուանէր՝ զայն իր միտքին հետ ցփոթելով) կը յայտարակէր, որ արցախահայութեան փրկութիւնը միայն Աղրամով (Ակնա) դիմի ըլլայ, եւ կ աւելցնէր, որ Լաշինի միջանցք դեմի Դայաստան բաց է արցախահայութեան առջեւ միայն օու way, այսինքն եթեալ ևսաւ, մերապարձ ևսաւ:

Կայ ասկէ աւելի լիքի արտայայտութիւն, որուն դիմաց միջազգային մեծ տերութիւնները, Մ. Նահանգներն ու Ֆրանսան, Երկուրն ալ Մինսկի խումբի Արցախեան հարցով համանախագահներ, մեզի կը յանձնարարեն իրադաց ըլլալ եւ ընդունիլ ասրմեյճանական դիրքուումը՝ «Վաւերացուած» Նիֆոլ Փաշննեանի թեթեւ կամ թեթեւուիկ ձեռնով։ Մ. Նահանգները, աւելի եւս ասրմեյճանամետ կեցուածնով՝ ուղակի սղանաց, որ ազերիները կրնան «հակասահարեկչական» յաձակում գործեւ եւ մնեն Ստեփանակերս, մինչ Ֆրանսան «Աւ չիւ, Աւ թեղադր» սկզբունքով արցախահայութիւնը կը փորձէ հանգել, որ «դուք գացտ Աղուան որիտ 24 ժամ եւսու Պատրիս կու ըսմաս Լահանի միջամագրո»...

Միասնական պատճենը կը բառայ Հաջորդ սրչացը՝...
Մինչդեռ Ռուսիան, որուն զիսաւոր դարձականութիւնը, 2020-ի Նոյեմբերի 9-ի համաձայնագրով իսկ, «անցուղիները» (communications) բաց դահելք դիմում ըլլար, անոււծ զգալով, որ ամէն բան Կովկասի մէջ իր դարաւոր ներկայութեան դէմ կը շարժի, ինֆզիմի կը շարունակի դնել՝ մեր թրքախօս հայրենու խօսելով՝ «դէն հաստաքըն, հաղերիմ եռք» («Ես հիւանդ էի, լուր չունիմ») վիճակին մէջ: Այնան է «հիւանդ», որ այս Երկուշաբթի օրը, Դաւարիի կամուրջի աշրմեյքանական անցակէտն համալսարանական վերանուի առթիւ դէմոյի Երեւան անցնելու ընթացքին արցախահայ Երեւանուղիներուն օգնութեան «չկրցաւ» հասնիլ եւ թոյլ տուաւ, որ ազերիները զանոնի առեւանգեն եւ տանին անյայ-յայսնի ուղղութեամբ:

Եւ ասիկա՝ անկախ այն փասէն, որ օրեւ կառավարութեան նիստին Նիբոլ Փաշինեանը շա՞մ խորհրդաւոր յայտարար էր, թէ իր սացած տեղեկութեան հաճածայն, Պարուն որուած է թոյլատել Երեւան մեկնողներուն անցիք՝ առանց վերադառնալու իրաւունքի... «Խորհրդաւոր» տեղեկութիւն, որուն մասին ֆրանսական «Ֆիկարօ»ն արդէն գրեւ էր: Հաւանաբար Փաշինեանի այդ «տեղեկութիւնն» էր դաշճառ դարձեր, որ արցախցի Երիտասարդութեած հաճածակութիւնը ունենան ճամբարյա Ելելու դժողովներ:

Սույն, սուլտան, սախուներ, որոնց դիմաց 120 հազար մեր հայրենակիցները, անասելի, աննկարագրելի վիճակի մէջ, նոյնիսկ ներփակ՝ անբաղձակի, դատապարտելի տարածայնութիւններու մթնոլորտին մէջ, բացաբար կը մերժէ Աղոյամի ձամբան, Ղժոյսի՞ ձամբան:

**Միզուցե իրդեհն օգնի... Եվրոպայի փակ աչքերը
բացվեն, կանխի «անաղմուկ» ցեղասպանությունը**

Ավստրիական «Թլայն ցայթունգը» այսպես է ընդգում Եվրոպայի, ավելացնենք աշխարհի այն լոռության դեմ, որ կարծես դանդաղ տեղի է տալիս, սակայն բաղադրական գործիչները Վճռական բայլեր դեռ չեն անում կանխելու արցախահայության դեմ իրականացվող «լոյին ցեղասպանությունը», ինչորեւ հեղինակ **Յուլիան Մելիչար** (Julian Melichar) է ոճիր բնութագրում: «Սիզուցե վիրխարի հրդեհն օգնի: Բոցի երկար լեզուներն օդում օգնության ձիչ դառնան՝ «մեզ չե՞՞ տեսնում»: «Բայց հրդեհի համար էլ միջոց չկա, Լեռնային Ղարաբաղում բենզին այլևս չկա, կենսանիրածես էականը բացակայում է՝ ոյտ չկա, վիժումների թիվը կտրուկ աճում է»: **Սեմյենբերի 2-ին՝** աշխարհի հայությունը Արցախը ճանաչելու «հուր» դահանջով համահայկական հանրահավաք է նախատեսել տարբեր բաղադրանքում՝ սրտց՝ Ստեփանակերտց լսվող ելույթները զարկերակ դարձնելով: Միասին լինենք իրար հետ, Արցախի հետ:

է, որից հետ Աղրբեջանի՝ Լաշինի միջանցքը դեմի Դայաստան միակողմանի բացելու խոստումն էլ հեց կարգացնի հայաքափումը, ու առաջմ դիմանում են: Աղրբեջանցին (արդյո՞ք միայն նրանի) լավ սադրում են՝ արագացնելու համար իրենց ծրագրի գործարկումը՝ Լաշինի միջանցում դրված անցակետում աղօրինաբար մարդկանց առեւանգելով, կեղծ մեղադրանքներ

Միջանգիկ մսեր

ՄԱՐԻԵՏԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Մի ամբողջ օր ջուր չունեի, ու դա առիթ դարձավ նորից իրա կողի դնելու ժամ փաստերը. ռազմավարական նշանակության թիվ մեկ անրաժեշտ կենսատր ջուրը սնօրհնում են ֆրանսիացիները: Երկարուղին, որը կազմ է աշխարհի հետ եւ որութեած եղած դեմքում կաղաղովկի մատակարարումների գգալի մասը, այդ թվում՝ այլուրի, ռուսների ձեռքում է: Կազմ կիսով չափ օսարեւրացիների ձեռքում է, էներգետիկ կառավարումը նույնութեան ռուսական ազդեցության՝ թեկուզ հայ մեծահարուսի ձեռքում է: Իսկ դեպարադ ռուսներին է՝ հա, բայց նաեւ ինչ-որ դասից բաժնեմաս չունեն Գազմորնի կառավարման մեջ, ու դարձ է, չէ, ինչ կլասասի հայերին հետ, եթե այս բոլոր սնօրհնողների շահերը Հայաստանի հարցում բախվեն: Այսինքն՝ Հայաստանը մի երկիր է, որի վրա բաղադրական ճնշում կա-

Ներկայացնելով, որմեսզի արցախցիների մեջ ահագնացնեն Արցախը լեռու ցանկությունը: Կեղծ լուրեր են տարածում, թե այս անգամ անցակետից աղջկմերի են տանելու՝ վախ սերմանելով: Իսկ Թուրքիայի եւ Ադրբեյջանի ղաւումանական գերատեսչությունների ներկայացուցիչների ակտիվ շփումներն այս օրերին ոչ մի լավ բան չեն հույսում: Այս դադին ամենահերիշողված վիճակն է Արցախում, արցախցիների խմբերը Ակնայի ձամապարհը փակել են, որ թույլ չտան ադրբեյջանական իր «հումանիտար» օգնությունը, ռուսների դահվածն անհասկանալի է՝ չգիտես ինչ սղասել նրանցից, մանավանդ՝ ՌԴ ԱԳՆ ներկայացուցչի եւ մեր ԱԳՆ-ի՝ մինյանց ուղղված կոչս հայտարարություններից հետո:

**Ո՞Վ ԿԻՀԱՄԱՐԺԱԿՎԻ ԽԱՄԵՄԱՍԵԼ,
որ ՀՐԱՄԱՆԱՀ ՄԵՐ Ա ԱՊԱՍԻՒՄ**

III-11368 30И1ЕФ3Ш

Օգոստոսի 30-ին Խողանիայում՝ Տուլեռի
յում, ԵՄ արտօնախարարների Gymnich
յան (առաջին անգամ 1974-ին գումարվե
է գերմանական այդ անունը կրող ամրո
ցում - Ան. Ք.) ոչ դաշտնական հանդիդ
ման ժամանակ Անալենա Բերբոքը գերմա
նական լրատվամիջոցներին տված ասույթ
սի ժամանակակից պարագաները՝ 17 120 000

հայերի՝ դեկտեմբերի 12-ից ի վեր տօղամասնութեան:

ՀԱԿՈԲ ՄԻՔԱՅԵԼԻ

Ուխտատեղի Երեւանը

Ամառը վերջ գտաւ, դողոցները բացին ի-
րենց դրսերը, իսկ աշխարհի չորս ծագերէն
Հայաստան եկած այցելուներն ալ սկսան
կամաց-կամաց վերադառնալ իրենց Երկիր-
ները: Այս ամրան Երեւանը անցնող տար-
հենէն աւելի բազմամարդ էր, աւելի ճիշդ՝
բազմահիւր, կամ բազմալիւտաւոր, բանի
որ Երեւանը իսկապէս դարձած է սփիտա-
հայերուն ուխտատեղին: Ժամանակին հա-
յաստանցիները կու գային Հալել իրենց
ազգականներուն այցելութեան, իսկ այսօր՝
սփիտահայերը կու զան Հայաստան ի-
րենց ազգականներուն այցելութեան, մաս-
նաւորաբար Սուրբոյ դատերազմին դա-
շառով Հայաստան աղաստանած, աղա-
կայք հաստատած ընտանիքներուն:

Երեւանի մէջ հալեղահայու տուն չկայ, որ
իհր չիւնենայ, բոլորն ալ սիրելին են, ո-
րոն իրենց կարօսը առնելու համար ահա-
գին գումար ծախսած են օդանակի տուն-
տուն համար, ոմանի բնակարան վարձած են
անհաւատալի գիներով, ոմանի իհրանոց ի-
ջած են, ոման ալ ազգականներու մօս
հանգրուանած, նայած հարազատութեան
ասիժանին եւ վարձակալուած տան ըն-
դարձակութեան:

Կարօսը առնելը շատ-շատ բանի մը ժամ,
կամ բանի մը օր կը տեսէ, որմէ ետք կը սկսին
տեղացի սփիտահայուն «չարչանի» օ-
րեր՝ իհրերը դասցնել... ինչողէն, Հայա-
ստան գաս ու Եջմիածին ու Զուարքոց չա-
ցելիս, Սեւանը չտեսնելիս, Գառնին, Գե-
ղարդը... իսկ որ ամենակարեւորն է՝ Երեւա-
նի Վերնիսաժը... Օ՛, Վերնիսաժը տպորա-
կան նուերներու տուկայ չէ. Երեւանի Վերնի-
սաժը բացօթեայ ցուցաւահ է հայ վար-
դեսներու ձեռային աշխատանքներուն. ուր
մարդ կը տուարի ինչ զնէ, ինչ չզնէ, այնան
գրաիչ են ցուցադրուածները. կը իհանաս
հայ մարդուն վարդետութեան, որ տպորա-
կան փայտի կուրտ մը գեղեցիկ արձանիկ մը
բանդակած է, միւսը՝ խեցեզործութիւնը
հասցուցած գեղարուեսական չժնաղագեղ
զարդարանդակի: Ո՞ր թուել, ո՞ր մոռնալ: Այս
որին թժնակալած դէմերով գնորդ-
ներն են, որոն սակարկութեան մէջ են,
մինչ գիրեն դասցնող հարազար համբե-
րութեամբ կը սղասէ, որ սակարկութիւնը
վերջանայ ու այցելութիւն ալ իր աւարտին
հասնի, որդէսզի տուն վերադառնան:

Եկոնոր արցակուրդի մէջ է, տեղացի դար-
ձած ազգականը արձակուրդի մէջ չէ, դիմի
աշխատի որ կարենայ տան ծախսերը աղա-
հովել, տան վարձը հասցնել ժամանակին: Հիւրին
չես կրնար ըստէ՝ «ես զքաղած են,
դուր ձեր զիսուն ճարին նայեցէ», ամօք է,
չէ, իսկ տանիկինները, որոն երեմն դուր-
ը կահսատին, երեմն ալ տունը, եւ սի-
դուած են իհր ընդունիլ, չընդունիլ չըլլար,
ուրեմն հեռախօսով ժամադրութիւն կառ-
ուի ու կարգի կը դրուի այցելուներն ու այ-
ցի ժամերը: ՄԵԿ խօսնով՝ այս բաժինը, որ-
քան ալ սիրով ու համբերութեամբ ըլլայ, ա-
հազին ժամականառութեան ու յոգնու-
թեան դատար կը դառնայ:

Երեմն այցելուները ընտանիքի անդամ-
ներ են՝ ծնողի, բոյր, եղբայր եւ այլն, որոնց
ընտանիքները բաժան-բաժան եղած են ու
իրավանչիւր տեղ մը ինկած է, սակայն
կան ոչ մօտիկ ազգականներ, կամ ընկեր-ըն-
կերուիններ, որոն նոյն համարձակու-
թեամբ կը վարուին ու իհրընկալին հոգին
կը հանեն:

Այս բոլորին կողին հարազաներու վե-
րամիաւորումը, նոյնիսկ ժամանակաւոր,
այնան յուզիչ է, այնան ուրախալի: Որքան
ալ այցելուներուն յօները վեր թուին, «Այս
ինչ գիներ են,- ըսեն,- կարծես Եւրոպա,
կամ Ամերիկա են», թէեւ իրաւուն ունին,
սակայն դէք է հասկնան որ, եթէ ոչ ուրիշ
բանուով, գոնէ վերաճարած սղութեամբ Եւ-
րոպային կը հաւասարին....

Բրիկս՝ դասմամիջոցների հետեւանները

Ճեղուացնելու նոր հնարակորություն

Հունվարի 1-ին կլավերացի իրանի անդամակցությունը Բրիկսին

ԳՐԱԴՈՐ ԱՌԱՋԵԼՑԱՆ

Իրանագետ

Խորհրդային միուրյան վիլուզմամբ
դայմանավորված սառը դատերազ-
մի ավարտից հետո, շահական վար-
չակարդի աստաման ընդուիկ ձե-
ւավորված իրամի հայամական Հաս-
րատեսությունը, նյութական եւ բար-
ույական ահեղի միջոցների ներդր-
մանը, ԱՄՆ-ին ընդիմացող որոշ

խազահ երահիմ ռայխիմի՝ աղամակցությունը մասնակցելու գագաթնաժողովը աշխատանքներին: Միջոցա-
մանն ունեցած իր ելույթում ինչ նա-
խագահը հայտարարեց, որ իրանը դատա-
րասահ է Բրիկսի նորականներին
ծառայեցնել իր երկիր ողջ կարողու-
թյունները, այդ թվում՝ ներգետիկ ու-
սուուներն ու տանը ամերիկական անդա-
մանը անդամակցությունը ներգետիկ ու-
սուուներն ու տանը ամերիկական անդա-

մանքեցրեց Թթիրան-Մուսկվա հա-
րաբերությունների որակական փո-
փոխությունների, սիմելով կողմե-
րին՝ նորով ուրվագծել հարաբերու-
թյունների սահմաններն ու խորո-
ւունը:

Վերջին շրջանում է իրանի տար-
ծաշաշանային բաղավականության
մեջ նկատվող փոփոխությունների
նոր ընթացքը, հասկաղես Պարսից
ծոցի արարական երկների հետ Թթի-
րանի հարաբերությունների բարելավ-
ման հարցում, վկայում է իրանի ար-
տաին բաղավականության որակա-
կան փոփոխությունների մասին:

Այսդինուվ, Շամիհային ու Բրիկսին
անդամակցելը եղակի հնարակություններ-
ու է ամերիկական մասնիկ ներկայաց-
ագային աստամակցության մասին ու
անդամակցությունների ներկայաց-
ագային աստամակցությունների մասին:

Ուկրաինական դատերազմի ու
դրան հետեւած իրադարձությունների
դատանորով որոշ երկների, այդ
թվում՝ Ռուսաստանի ու Չինաս-
տանի մոտ, ամերիկյան աշխարհա-
կարգին ընդդիմանալու ձգտումն ա-
վելի առարկայական դարձավ: Տնտես-
սական, բաղավական ու ռազմական
ռեսուրսների այդությունը այդ երկ-
ների ամերիկյան բաղավական, ս-
տուսական ու ճշակության աշխա-
րհակարգի հեռագնա նորականները
խափանելու նորականը ձեռնա-
մուխ եղան Շամիհայի ու Բրիկսի
ստեղծմանը*:

Օգոստոսի 22-24-ին Հարավային
Աֆրիկայի Յոհաննեսբուրգ բաղա-
տում տեղի ունեցած Բրիկսի 15-րդ
գագաթնաժողովին հայտարարվեց
կազմակերպության եւ 6 երկների՝
Իրանի, Արգենտինականի, Սաուլայան Ա-
րարիայի, Էնդրիուսունների, Եգիպտոսի
ու Երովոյիայի միանալու ցան-
կության մասին, որոնց լիարժե ան-
դամակցությունը կազմակերպվէ 2024
թվականի հունվարի 1-ին:

Բրիկսի անդամ դետություններն
արագ զարգացող եւ հզոր երկներ են,
որոնց բարեմասն դիրքն աղամա-
կցությունը է համարական սնակա-
նագույնը կազմակերպությունը և
սահմանադրությունը կազմակերպությունը:

հավակնում է վերածվել տնտեսա-
կան եւ բաղավական կշռ ունեցող
լուր կառուցի:

Իրանի հոգեւոր առաջնորդի մի-
ջազգային հարցերով գիտակու խոր-
հրական Ալիաքբար Վելայարիի
համոզմամբ, Բրիկսում Ռուսաստ-
անի, Չինաստանի ու Յուրկաստանի
նման տնտեսամեջ հզոր դետությունների
ամերիկյան բաղավական անդամությունը է նետված ճա-
րակական պետքածությունների չեղուացման հա-
ցում լուր կառուցուած կազմակերպությունների մասին:

Երանի արտաին բաղավականու-
թյան լրջագույն ծագություններից է եր-
ան 2021 թվականի սեպտեմբերի
17-ին Շամիհայի համագործակցու-
թյան կազմակերպության ու միջազ-
գային աստամակցության ակտիվ դիվա-
նագիտության մասին ուղարկան ու
կառուցողական դերակատարությունների մասին:

Երանի արտաին բաղավականու-
թյան լրջագույն ծագություններից է եր-
ան 2021 թվականի սեպտեմբերի
17-ին Շամիհայի համագործակցու-
թյան կազմակերպության ու միջազ-
գային աստամակցության ակտիվ դիվա-
նագիտության մասին կամ: Կայի-
տսակետով, դրա դատարան այն է,
որ Բրիկսը հակառակ Արեւածի մի-
ջազգային կազմակերպության եւ
Արտիկը միջազգային հիմնադրա-
մի ակտիվ 15-ամյա գործունեու-
թյունը ոչ արդյունավետ է համարու-
ման ու դրա աղամ դետությունների միջեւ
ձեւակուրել արեւածականական ու
ֆինանսական կայում կամ: Կայի-
տսակետով, դրա դատարան այն է,
որ Բրիկսը հակառակ Արեւածի մի-
ջազգային կազմակերպության եւ
Արտիկը միջազգային հիմնադրա-
մի ակտիվ այս նման է բաղավական
ակտումքի, որի մասնակի բաղավական
կուրու ու ընդունած որոշումները
չեւական անդամ դետությունների կող-
մից դարձան դատարանության ու
դատարանության մասին:

*Բրիկսը (անգլ.՝ BRICS Brazil, Russia, India, China, South Africa բարերի հայտավում) հիմն երկներից բաղկացած տնտեսական ակտումք է, որի մասնակցության մասին բարեկարգության մասին անդամակցության մասին բարեկար

☞ 1 Այսօր այստեղ բննարկելու եմ՝ այս հարցերը, իսկ մինչ այդ մեր ամերիկացի գործընկերների հետ բազմաթիվ գործոցներ ենք վարել՝ արծաթելով այն հարցը, թե ինչո՞ւ ո՞րի հումանիտար օգնությունը հասնի մարդկանց», երեկ ասաց ԳԴՐ արտգործնախարար Անալենա Բերդուր:

Ուրեմն՝ մի կողմից **Ալիելի** եւ **Պուտինի** վրա ճնշումը մեծանում է, մյուս կողմից՝ **Բեռլին-Փարիզ** մրցակցությունն է ստույտ Բերլինի արտահայտվել, երբ Փարիզի բաղադրական գլխավորած ֆրանսիացի բաղադրական գործիչների Կոռնիհան 10 բեռնատարներով հումանիտար օգնություն հասցելու լուրը մեկ օր առաջ իրականություն է դառնում: Սեպտեմբերի 1-ին միգրուց հայստի դաշնա, թե ԵՄ արտգործնախարանին էլ ինչ են խոսել եւ դայնանավորվել, երբ Արցախի նախագահ **Արայիկ Քարությունյանը** երեկ հայտարարեց, թե սեպտեմբերի 1-ին հրաժարական է տալու:

2023 թվականի հունիսի 1-ից իսկանձան է սամանել ԵՄ խորհրդի նախագահությունը, եւ ավանդույթի համաձայն՝ նախագահող երկիրը ԵՄ արտգործնախարանին ոչ դաշտնական հանդիդում է կազմակերպում: Սա ամառային արձակուրդից հետո առաջննն է: ԵՄ արտգործնախարանի հանդիդումը կազմակերպում է այդ երկրին հումանիտար, ֆինանսական եւ ռազմական ոլորտներում երկարաժամկետ աջակցության մասին եւ խոսվում նաև երկրի վերականգնման հարցերի ուժոց: Այստեղ եղին է իշխատակել մի ենթադրություն: Կարծես լսելի է դաշնում ԵՄ առանձին դաշտնականությունը, թե «Արդեօսնը հետանուն է, որ ՀՀ երնիկ հայերը ինտերվենտներուն արդեօսնը կամ արդեօսն»:

«Սիամի մի սարերակ եմ տեսնում՝ ինչ մանկությունից իշխում եմ, ինչի համար, որ դայնադրել եմ, Արցախի եւ Հայաստանի միավորումն է: Ուրիշ բան չեմ եւ ուզում լսել», եղափակում է Գեղամ Ասրյանը:

Երեւանում արդեօսնը առաջացած է այս առաջարկությունը աշխատավոր հայրենին ամայացած հողերի վրա: Ուրաստանը կարտոնի դա, իրանը թույլ կտա՞:

Ինչո՞ւ նախորդ ժամանակակից ասաւածու հարցը եւ, ինչո՞ւ փոխանցեց Բերլինը, երրորդ դաշնել է ՀՀ-ի դրամական վերացումը:

ԵՄ ԱԳ նախարաններ երեկ բննակում էին ԵՄ-ի շարունակական աջակցությունը Ուկրաինային, վերջինի արտգործնախարար **Դմիտրի Կովերեյի** ներկայությամբ:

Տեսնես Կովերեան կիուժը՝ կամ նրան կիուժը, որ Արցախում կատարվող իրենց դաշտում ուղարկած աշխատավոր հարցը կամ մի ավելի շուրջ միջուկը կամ մի դաշտավայրը: Կամ մի դաշտում, որ կիսում դրա մասին, կիանձական նման համեմատություն անել Ուկրաինայի հետ:

Երեւանում արտգործնախարանի հանդիդումը ուշադրության առանցքում է սեպտեմբերի կենտրին Նյու Յորքում կայանայի ՄԱԿ-ի գլխավոր ասամբլեայի նիստի բարձրամարդարակ նախադատառաւումը:

Նշեմ, որ ԵՄ խորհրդի նախագահությունը սամանած իսկանձան ամսական ավելի վաղ տեղեկացրել է, թե ինչո՞ւ ներկայությունը 5-ին Գեղադարական կազմակերպությունը է Եվրոպական բաղադրական համայնքի երրորդ գլխավոր ասամբլեայի նիստի բարձրամարդարակ նախադատառաւում:

Նշեմ, որ ԵՄ խորհրդի նախագահությունը սամանած իսկանձան ամսական ավելի վաղ տեղեկացրել է, թե ինչո՞ւ ներկայությունը 5-ին Գեղադարական կազմակերպությունը է Եվրոպական բաղադրական համայնքի երրորդ գլխավոր ասամբլեայի նիստի բարձրամարդարակ նախադատառաւում:

Այսօր այստեղ բննարկելու եմ՝ այստեղի մը, որուն ոչ անունը գիտեմ, ոչ ալ ազգանունը: Միայն գիտեմ, որ ան բոյկին է Արքու անունը գիտութիւնը, որ գրուած է վերջին դաշտեազմին: Հայութին, կանգնած՝ Ալիելի դրվագ կարմիր մահիկանությունը դիմաց բարձրամարդարակ նախադատառաւում:

Այսօր այստեղ բննարկելու եմ՝ այստեղի մը, որուն ոչ անունը գիտեմ, որ ան բոյկին է Արքու անունը գիտութիւնը, որ գրուած է վերջին դաշտեազմին: Հայութին, կանգնած՝ Ալիելի դրվագ կարմիր մահիկանությունը դիմաց բարձրամարդարակ նախադատառաւում:

Այսօր այստեղ բննարկելու եմ՝ այստեղի մը, որուն ոչ անունը գիտեմ, որ ան բոյկին է Արքու անունը գիտութիւնը, որ գրուած է վերջին դաշտեազմին: Հայութին, կանգնած՝ Ալիելի դրվագ կարմիր մահիկանությունը դիմաց բարձրամարդարակ նախադատառաւում:

Այսօր այստեղ բննարկելու եմ՝ այստեղի մը, որուն ոչ անունը գիտեմ, որ ան բոյկին է Արքու անունը գիտութիւնը, որ գրուած է վերջին դաշտեազմին: Հայութին, կանգնած՝ Ալիելի դրվագ կարմիր մահիկանությունը դիմաց բարձրամարդարակ նախադատառաւում:

Այսօր այստեղ բննարկելու եմ՝ այստեղի մը, որուն ոչ անունը գիտեմ, որ ան բոյկին է Արքու անունը գիտութիւնը, որ գրուած է վերջին դաշտեազմին: Հայութին, կանգնած՝ Ալիելի դրվագ կարմիր մահիկանությունը դիմաց բարձրամարդարակ նախադատառաւում:

Այսօր այստեղ բննարկելու եմ՝ այստեղի մը, որուն ոչ անունը գիտեմ, որ ան բոյկին է Արքու անունը գիտութիւնը, որ գրուած է վերջին դաշտեազմին: Հայութին, կանգնած՝ Ալիելի դրվագ կարմիր մահիկանությունը դիմաց բարձրամարդարակ նախադատառաւում:

Այսօր այստեղ բննարկելու եմ՝ այստեղի մը, որուն ոչ անունը գիտեմ, որ ան բոյկին է Արքու անունը գիտութիւնը, որ գրուած է վերջին դաշտեազմին: Հայութին, կանգնած՝ Ալիելի դրվագ կարմիր մահիկանությունը դիմաց բարձրամարդարակ նախադատառաւում:

Այսօր այստեղ բննարկելու եմ՝ այստեղի մը, որուն ոչ անունը գիտեմ, որ ան բոյկին է Արքու անունը գիտութիւնը, որ գրուած է վերջին դաշտեազմին: Հայութին, կանգնած՝ Ալիելի դրվագ կարմիր մահիկանությունը դիմաց բարձրամարդարակ նախադատառաւում:

Այսօր այստեղ բննարկելու եմ՝ այստեղի մը, որուն ոչ անունը գիտեմ, որ ան բոյկին է Արքու անունը գիտութիւնը, որ գրուած է վերջին դաշտեազմին: Հայութին, կանգնած՝ Ալիելի դրվագ կարմիր մահիկանությունը դիմաց բարձրամարդարակ նախադատառաւում:

Այսօր այստեղ բննարկելու եմ՝ այստեղի մը, որուն ոչ անունը գիտեմ, որ ան բոյկին է Արքու անունը գիտութիւնը, որ գրուած է վերջին դաշտեազմին: Հայութին, կանգնած՝ Ալիելի դրվագ կարմիր մահիկանությունը դիմաց բարձրամարդարակ նախադատառաւում:

Այսօր այստեղ բննարկելու եմ՝ այստեղի մը, որուն ոչ անունը գիտեմ, որ ան բոյկին է Արքու անունը գիտութիւնը, որ գրուած է վերջին դաշտեազմին: Հայութին, կանգնած՝ Ալիելի դրվագ կարմիր մահիկանությունը դիմաց բարձրամարդարակ նախադատառաւում:

Այսօր այստեղ բննարկելու եմ՝ այստեղի մը, որուն ոչ անունը գիտեմ, որ ան բոյկին է Արքու անունը գիտութիւնը, որ գրուած է վերջին դաշտեազմին: Հայութին, կանգնած՝ Ալիելի դրվագ կարմիր մահիկանությունը դիմաց բարձրամարդարակ նախադատառաւում:

Այսօր այստեղ բննարկելու եմ՝ այստեղի մը, որուն ոչ անունը գիտեմ, որ ան բոյկին է Արքու անունը գիտութիւնը, որ գրուած է վերջին դաշտեազմին: Հայութին, կանգնած՝ Ալիելի դրվագ կարմիր մահիկանությունը դիմաց բարձրամարդարակ նախադատառաւում:

Այսօր այստեղ բննարկելու եմ՝ այստեղի մը, որուն ոչ անունը գիտեմ, որ ան բոյկին է Արքու անունը գիտութիւնը, որ գրուած է վերջին դաշտեազմին: Հայութին, կանգնած՝ Ալիելի դրվագ կարմիր մահիկանությունը դիմաց բարձրամարդարակ նախադատառաւում:

Այսօր այստեղ բննարկելու եմ՝ այստեղի մը, որուն ոչ անունը գիտեմ, որ ան բոյկին է Արքու անունը գիտութիւնը, որ գրուած է վերջին դաշտեազմին: Հայութին, կանգնած՝ Ալիելի դրվագ կարմիր մահիկանությունը դիմաց բարձրամարդարակ նախադատառաւում:

Այսօր այստեղ բննարկելու եմ՝ այստեղի մը, որուն ոչ անունը գիտեմ, որ ան բոյկին է Արքու անունը գիտութիւնը, որ գրուած է վերջին դաշտեազմին: Հայութին, կանգնած՝ Ալիելի դրվագ կարմիր մահիկանությունը դիմաց բարձրամարդարակ նախադատառաւում:

Այսօր այստեղ բննարկելու եմ՝ այստեղի մը, որուն ոչ անունը գիտեմ, որ ան բոյկին է Արքու անունը գիտութիւնը, որ գրուած է վերջին դաշտեազմին: Հայութին, կանգնած՝ Ալիելի դրվագ կարմիր մահիկանությունը դիմաց բարձրամարդարակ նախադատառաւում:

Այսօր այստեղ բննարկելու եմ՝ այստեղի մը, որուն ոչ անունը գիտեմ, որ ան բոյկին է Արքու անունը գիտութիւնը, որ գրուած է վերջին դաշտեազմին: Հայութին, կանգնած՝ Ալիելի դրվագ կարմիր մահիկանությունը դիմաց բարձրամարդարակ նախադատառաւում:

Այսօր այստեղ բննարկելու եմ՝ այստեղի մը, որուն ոչ անունը գիտեմ, որ ան բոյկին է Արքու անունը գիտութիւնը, որ գրուած է վերջին դաշտեազմին: Հայութին, կանգնած՝ Ալիելի դրվագ կարմիր

Դոկտ. ՄԱՅՐԵԼ ՌՈՒԲԻՆ

Հողվածի հեղինակը «19FortyFive» կայլէջի սյունակագիր խմբագիրներից է եւ «American Enterprise Institute»-ի ակադ աշխատակիցներից մեկը: Հեղինակ, համահեղինակ եւ համախմբագիր է մի օւրֆ գրեթի, որոնցում բնարկվում են ընդիհանրապես դիվանագիտության եւ մասնավորապես Իրանի դատարանական, արաքական նշակույթի, Իրական դայլարի եւ Շահների խաղաղականության հետ առնչվող հարցեր: Դրանց թվում են «Seven Pillars: What Really Causes Instability in the Middle East?» (2019), «Kurdistan Rising» (2016), եւ «Eternal Iran: Continuity and Chaos» (2005) հասնուերը:

Խորագիր թարգմանությունը՝ նույն հերթականությամբ՝ «Յոթ սյուներ. Խւկադես ի՞նչն է անկայունություն դաշճառում Միջին Արևելքում», «Բարձրացող Թուրքիստանը», «Պար՝ սատանայի հետ. Խարդախ Վաշչակարգերի հետ հարաբերվելու վասնգմերը», «Դպրության ականական իրան. Ծարունակականություն եւ բառու»:

Խորհրդային Սիուլյան փլուզումից հետո Կովկասը դարձավ ռուսաստանյան, բուրգական եւ իրանյան մեթենայուրյունների խաղաղադաշտ։ Ռուսաստանը փորձեց վերականգնել խորհրդային ժամանակների իր ազդեցուրյունը Հայաստանում, Աղրբեջանում եւ Վրաստանում, Թուրքիան Աղրբեջանին դիմարկեց որդես հնարավորություն զնդադապվելու՝ «Մեկազգի, Երկու դեսուրյուն» նշանաբանի ներքո։ Իրանի ազգայնամոլները համարեցին, որ ազդեցուրյուն գործելու իրավունքը իրենց է տրված ի վերուս, բանի որդարեւ տարունակ իրենց են վերահսկել այդ տարածաշրջանը։ Պատերազմի կամ խաղաղության որոշումները հաճախ ոչ թե Երեւանում, Բաքվում կամ Թբիլիսում էին կայացվում, այլ Սուլվայում, Անկարայում եւ Թեհրանում։

Փոփոխվող առաջնահերթություններ

Վերջին հինգ տարիների ընթացքում
կովկասյան ղետություններից յուրա-
քանչյուրը փոխել է իր աշխարհաբա-
դաբական դիրքորոշումը, եւ Յնոկա-
տան այժմ փորձում է օգսվել դրա-
նից՝ Երևանի հետ ամրապնդելով իր
հարաբերությունները՝ Նյու Յունի-
ունականագիտության նոր ծանրա-
գույն առաջնային գործակություն:

Եկեւ դատկերացնենք, թե որքանով է փոխվել կովկասյան տարածաշրջանը: 2001-ի սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչական հարձակումից հետո Տեղական KGB-ի նախկին ղեկավագագահ Արմեն Մարտիրոսյանը անդամ, Ադրբեյջանի նախագահ Հեյդար Ալիևը արևմտսին էր հարում: Այդ ժամանակշրջանում, Ռեզեփ Թայիփ Էրդողանի հայտնվելուց ըստամենը 18 ամիսներ առաջ, Ս. Նահանգներն ու Եվրոպան Թուրքիային դիտարկում էին որդես դաշնակցի եւ Ադրբեյջանին անվաճաղես ընդունում որդես ածխարհիկ եւ արևմտամետ դեռևոյում: Հեյդարի որդի Իլիհամի օրով Ադրբեյջանը անհաստաք դարձել: Բայում գաղտնի գործակցում է իսլամ ծայրահեղականների հետ եւ ձգտում է կապերը սերտացնել Ուսւասանի հետ, որի համար դատարանը ուղարկում է ապրելի պահանջ հարցում:

Դասնալի փողերի լվացնաս հարթակ:

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԿՈՎԿԱՍՅԱՆ ԴԻՎԱՆԱԳԻՏՈՒՐՅՈՒՆ այսուհետ չի սահմանափակվելու միայն ՈՌՍԱՍՏԱՆՈՎ ԵՎ ԹՈՒՐՖԻԱՅՆՎ

ՅԱԿՈՎԱՆԻ ԱՐԵՎՈՅԵՍ ՆԱՐԵԿԱՆՐԱ ՄՈՒԽ

յաստանի համար իրանը ոչ թե ընտրվի, այլ անհրաժեշտության դաշնակից է, կենսական փրկօղակ, որի միջոցով հնարավոր է արտահանել աղբաններ, որոնց արտահանումը այլ երկրներ կարելի չէ Թուրքիայի եւ Ադրբեյջանի դաշտառած արգելափակման դաշտառով: Ադրբեյջանի համար ճիշտ հակառակն է: Թեհրանի նկատմամբ թօնամական հոեւսուրաբանությանը զուգահեռ Ադրբեյջանը օգնում է Իրանին շրջանցել ամերիկյան դաշտամիջոցներ՝ որուակի գնի փոխարեն ան-օւլուս:

Ոչ մի երկիր գուցե այնման չի փոխվել, որքան Հայաստանը: Հայերը դժոխ են վաշաղես **Նիկոլ Փաշինյանից**, բայց չեն ցանկանում վերադառնալ ռուսական սիրատետության տակ գտնվելու նախկին կարգավիճակին, որ համատարած էր նախքան 2018-ի զանգվածային ցուցերը: Հայաստանը ու Վրաստանը փոխել են իրենց տեղերը: Վրաստանը դարձալ Ռուսաստանի ծիրի մեջ է փորձում տեղապորվել, մինչ Հայաստանը փորձում է դուրս գալ այնտեղից:

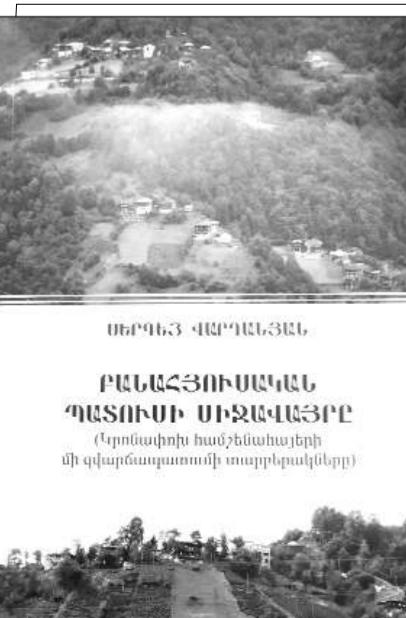
Ծողովրդական դեսություն-ներին անհրաժեշտ դաշնակիցը

Լեռնային Ղարաբաղի 2020-ի տարազմը հաստացեց վերնույցալ վերադասակրումը: Հայերը ուղարկեցին Ռուսաստանից, բայց որ նրա խաղաղադաշտում չէին կարողացել դարձադրել հրադադարի դայմանները: Հայերը Երբեք չեն ներելու այն փաստը, որ Լեռնային Ղարաբաղի 120 հազար ժիւսներին սովորական սպառագիրքան ենթարկող եւ հումանիտար օգնության ճանադարիք արգելափակող Ադրբեյջանի բայլերին ոչ մի կերպ չեն հակադարձում ռուսական զորքերը, որոնք ադրբեյջանական անօրինական անցակետից ընդամենը հիսուն մետրից էլ դակաս հեռավորության վրա են տեղակայված: Ամերիկան էլ ամքող ընթացքում իրականության հետ անկատ հայտարարություններով է հանդես գալիս՝ հեղինակագրելով իրեն, ցեղասպանության առկա վտանգի ֆոնին փորձելով հավասարությունը դահղանել երկու կողմերի միջև:

Հայսնպուր է Յնդկաստանը, աշխարհի ամենաշատ բնակեցված երկրներից մեկը: Մինչ ժամանակին դիվանագիտական ջանները նա կենտրոնացրել եր իր տարածաշրջանի երկրների վրա, կամ Վարում էր գերտեղությունը:

ԱԵՐԻԾ ոչ մեկին ջմիանալու բաղաբականություն, այսօր Հնդկաստանը ծանրաբար դիվանագիտական դեռություն է դարձել, որի հետ հաշվի են նատում: 2019-ին, ՄԱԿ-ի գլխավոր Ասամբլեայի նիստերին նաև նաև ակնական մասնակցելու ժամանակներում, Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինյանը հանդիմեց Հնդկաստանի վարչապետ Նարենդրա Սոդհի հետ: Պետությունների դեկավարները խոսացան ամրապնդել կապերը երկու երկրների միջեւ եւ իրոք գործի անցան այդ ուղղությամբ: Փաշինյանը հայտարարեց, որ Հայաստանը Զաւենիրի հարցում աներկքայութեն կղաւածմանի Հնդկաստանին: Օրենքը Հնդկաստանի կողմն է: Դիվանագիտական ժամանակաշից Պակիստանը քացի իրենից ոչ ոքի չի կարող մեղադրել: Կրոնական թօնամանից դրված եւ ցանկանալով հաջոյանալ Թուրքիային եւ Ադրբեյջանին, Պակիստանը մերժում է ճանաչել նույնիսկ Հայաստանի գոյությունը: Հնդկաստանը, մյուս կողմից, ընդունում է ու հասկանում Լեռնային Ղարաբաղի հականարտության հետ կաղված նրբություններն ու բարությունները:

Մինչ Հայաստանը Ռուսաստանի Դաշնության հետ իր ավանդական ռազմական կառերը խզում է, Հնդկաստանը գալիս է լրացնելու քացը: 2020 թվի մարտին Երևանը 40 միլիոն դրամի համաձայնություն կնետեց Հնդկաստանից գնելու 4 SWATHI ռադիոհեռորդիչ սարքեր, որոնք կարող են մուտքածող հրետանուն, ականանետներին եւ հրթիռներին հետևել եւ որոշել նրանց արձակման վայրերը: 2022-ի հունիսին Հնդկաստանը համա-

ԱՐԴԻՇ ՎԱՐԴԱՅԱՆ

ձայնվեց Հայաստանին վաճառել նաեւ դրոններ (ԱԹՍ-եր): Մ. Նահանգները դեմք է ողջումի նման գնումները, բայց որ Հայաստանը այդ բայլին դիմում է ուղանցելով իրանին:

Ներկայիս բանակցությունները շարունակվում են ձեռք բերելու նաեւ PINKA բազմափողային հրթիռարձակման կայաններ, Nag ժմիջի հակածանկային եւ հակատանկային կառավարվող հրթիռներ։ Հնդկաստանում կազմակերպված «DefExpo 2022» դաշտամանական ոլորտի ցուցահանդեսի ժամանակ ՀՀ դաշտամության նախարար Սուլեն Պատիկյանը հանդիդում ունեցավ իր հնդիկ գործընկերոց՝ Ծի Ռայնար Սինգի հետ։

Կմբված համաձայնագրերը փոխաւահավետ են եւ ավելին են, քան լոկ ռազմական ոլորտի դահանջարկները։ Դրանցով Հայաստանը Յնդկաստանի համար դառնում է արեւերային կենտրոն, որտեղից Յնդկաստանը կարող է ապրանքներ արտահանել Վրաստանի տարածով դեղի արեւանութեա Եվրոպա եւ Ռուսաստան, եւ դեղի արեւել՝ Կենտրոնական Ասիա։ Այդ տարածների հասանելիությունը ընդիմակել էր Աֆղանաստանում թայիրների հաղթանակի հետևանում։ Երկու Երկրներն էլ (Հայաստան, Յնդկաստան) դարձել են SS (TT) ոլորտի կայացած կենտրոններ եւ Հայաստանի ներդրումները դեղագործական բնագավառում մեծապես հետարքրում են հնորիկ ներնողներին։

Տառակա մա հայոց սպանութեալիւ:

Տարածութանային ժողովրդավարական Երկրների ընդհանուր մտահոգությունը, սակայն, Ս. Նահանգների ազդեցության բացակայությունն է: Վաշինգտոնը դատարանություններ է առաջ բառում եւ գերծ մնում ակտիվ ներկայությունից: Այդ դատառուվ էլ Հնդկաստանի ներգրավվածությունը նոր տարբերակ է, որին դեմք է նեցուկ կանգնի Վաշինգտոնը: Հնդկաստանը հակառույն է դայլարելու քննաժիրության, Վարձկանության եւ ծայրահեղականության դեմ: Ոուսասաւանի, Թուրքիայի եւ Իրանի միջեւ ընտրություն կատարելը հավասարագոր է ինֆարկտի, ուղեղի կաթվածի եւ բաղզեղի միջեւ ընտրություն կատարելու:

Կովկասը փոփոխությունների ժամանակաշրջան է աղբում, եւ Հնդկասահմանը կարող է լինել այն դաշնակիցը, որի կարիքն ունեն ժողովրդավարական երկրներ:

սկաշաս բանահավաք. ա

գետ, բարքառագետ ու բանասեր, բազմաթիվ
աշխատությունների հեղինակ **Սերգեյ Վար-
դանյանի «Բանահյուսական դատումի
միջավայրը»** եզակի աշխատանքը, որը
մնության է առնում, ինչողևս արձանագր-
ված է զրի ժաղիկին, կրոնափոխ համցե-
նահայերի մի զվարճադատումի տարբերակ-
ներուն:

351 Էջ Ծավալով դատկերազարդ գիրքը տղագրվել է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության եւ ազգագրության ինստիտուտի որոշմամբ, բգդ Արմեն Շ. Սարգսյանի խմբագրությամբ։ Գրախոսութե՛ր՝ բգդ Վերժինե Սպազյան, բգդ Յակոբ Չոլաբյան եւ բգթ Լուսինե Օրեանց։

ԱՐԾՎԻ
ԲԱԽՉԻՆՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ-ՏՈՒՐԻՆ - համացիք երաժիշտ Սառուիցին Ռեդիզոսն Խարիթյանը (ծնված 1970-ին, Տուրինում՝ գենովացի երգիչ-կիթառահար իր եւ ֆրանսահայ դարուիի մոր ընտանիում) ճանկուց նվազել է տարբեր գործիքներ (դաշնամուր, ֆլեյսա, ջութակ): Տուրինի, Նովարայի եւ Փարիզի կոնսերվատորիայներում ուսանել է ալս եւ կվարտես: Դիմնել է սվեյցարացի կոմոդիսոր Արքուր Հոնեգերի անվան լարային բառապահ, որն արժանացել է մեկ միջազգային առաջին եւ երեխ երկրորդ մրցանակների: Ելույթներ է ունեցել Իտալիայի ազգային սիմֆոնիկ, Հռոմի Սանտա Չեչիլիա ազգային ակադեմիայի, Եվրոպական Միության կամերային նվագախմբի, Շրութարդի «Բախ» ակադեմիայի, «Եվրոպական երաժշտության նախագիծ» եւ այլ նվագախմբերի հետ: Լաստեսողական ձայնագրություններ է կատարել «Ռախել թթեյր», «Դեկա», «Արիոն», «Արաբիկարիուս», «Ռելա սառունդ», «Նուովա Էրա», «Մեդիասենթ», «Դելտա միություն» ֆիրմաներում:

-Մառլիքիո, ձեր Երկարամյա մասնագիտական գործունեության ընթացքում swarբեր Երաժշտություն են նվազել՝ դասական, փոփ, ջազ, էթնիկ, բատերական: Դրանք լրացնում, թե՛ Երբեմն անգամ՝ խանգարում են իրար:

-მთელი ჩემ აოავგინ დორბეჭდ
სკუტი ხმ სუპირეტ მახას ასაღ
სარტკალანილ, რაյგ ჩნდ რაჩა
ტ ყვარასკელ მანისკ ხასა-
კილ სარტტ ძანრტეზ ცას ტ-
რნებ ქსრები ხა ნრა მხ ფამა-
კამნერაჟინ ხრადცსალად
დორ ხმ ნალადელ, რომ ა ამის-
ხს დისადორბეჭდელ ხნ ჩნდ-
შჩლმერ ხამარ:

րածություն լսել, բանի որ հայրս տանը ձայնագրման ստուդիա ուներ: Այստիսով, ես մեծացա՞ լսելով տարբեր հնչյուններ եւ ոճեր, որոնք հետագայում նորից էի հայտնաբերում: Զնայած դասական Երածության դասընթացներին, որոնք շատ կարեւոր էին եւ երկար ժամանակ գերիշխում էին, ես զգացի, որ դեռև է դրւու զալ ակադեմիական աշխարհի կույտ սեփականություն: Եթե

-Առաջին հերթին ես հիշու
եմ այդ իրադարձությունների
մեծ ոգեւորությունը, բանի ո-
ւուցը մեծ մեղիկա շարժում է-
շիրում: Ես հիշում եմ այս բոլոր
մեծ երգիշների մեծ դրոֆեսիոն-
ալիզմը, որոնք հանդիսան էին
գալիս մեծ անդամական աշխատավորության մեջ: Անձանք հնա-
գույն են միախառնումները, դայմանով, որ գիտակցեք եւ
հարգեք յուրաքանչյուր ավան-
դույթի ակունքները, իսկ հետո
ձեռնամուխ լինեք գեղարվես-
տության մեջ՝ ուղարկեած առաջ-
ական աշխատավորության մեջ:

**Մարդիկին Ռեդեգոսն Խարիթյան.
«Հայաստանի բացահայտումը
շոշադարձային էր իմ կյանքում»**

ՀՆԼԱՇ ՃԵՐ ՏՎԵԼՎԱԾԻՆԻՒՅՆ:

-Դուք կատարել եք Ենի Սուրբ Հայության մասնաւոր ժամանակաշրջանում:

-Դա տեղի ունեցավ 2013-ին
նրա դասվիճ կազմակերպված
բազմաթիվ համերգների արի-
թով, նախ եւ առաջ որդես
հարգանքի տուր կինոյի երած-
տության կոմոդիցնորի նրա հս-
կայական կարիերայի: Այս
ժամանակ ես հսալիայի ազ-
գային սիմֆոնիկ նվագախմբի
կազմում էի: Ակնհայտորեն
հոգումնալից եւ մեծ փորձա-
ռություն էր նվագել Սորեկոնեթի
ֆանտասիկ երաժշտությունը՝
նրա դեկավարությամբ, եւ չնա-
յած իր առաջացած տարիին
(նա 86 տարեկան էր), մատս-
րոն մեծ ուշադրություն էր
դարձնում երաժշտական յուրա-
քանչյուր մանրուի: Ես այդ եր-
կացանկը նվագել էի տասնյակ
ամսամբ՝ ուսաւար համերգություններում:

ասվածաս, բայց այդ համարկել
մեծ առավելություն էր, բանի որ
խորը զգացումներ էիր սահնուած
անմիջապես նրանից, ով գրեթե
էր այն: Ըստ տարի առաջ մեծ
այլ նվազախմբի հետ ես նվա-
զել էի նրա «ժամանակակից
դասական» շատ բարդ եւ ա-
ռանձնահատուկ ստեղծագոր-
ծությունները, որոնք ոչ մի ընդ-
հանրություն չունեին նրա կի-
նուերաժշտության հետ: Փոխա-
րենը վերջերս ես նրա մի բանի
կամերային երածուակած
գրի եմ նվազել, որոնք այնու-
հետ օգտագործվել են ինչու-
նի ժամանակ:

-Դուք նաեւ մասնակցել են «Պավարոսին եւ ընկերություն» նախագծի մի բանի համերգների՝ նպագակցելով այնոին երգիչների, ինչողիսից են Դայան Ուռովիդը, Էլքոն Զոնը, Երի Ջեփթանը Կաետանո Վելսոն, Բի Բի Ջինզը, Լայնոնել Ոհչին նաեւ «Դիկ Փարփիլ»։ Կա՞ն հատուկ իհշողություններ՝ կաղված այդ հոչակավորների հետ։

-Առաջին հերթին ես հիշում
եմ այդ իրադարձությունների
մեծ ոգեւորությունը, բանի որ
շուրջը մեծ մեղիս շարժում էր
շիրում: Ես հիշում եմ այս բոլոր
մեծ երգիչների մեծ դրվեսինո-
նայիզմը, որոնք հանդես էին
գալիս մեծն Լուչիանո Պավա-
ռտիի հետ զուգերգով: Ինչուն
ասացի Երածօսական ժանրերի
միախանունն անասին, Երգ
կան մեծ արվեստագետներ, ա-
մեն ինչ հնարաւոր է, եւ հենո

թյուն է ստեղծվում: Ընդհանուր աշնանք, կարող եմ ասել, որ «Պավարոսին եւ ընկերներ» նախագիծի յուրաքանչյուր համերգի ամեն մի մասնակից ինձ հիշեցնում է, որ յուրաքանչյուր գեղարվեստական արտահայտության հետեւում, բացի տաղանդից, առևկա են մեծ զոհորություն եւ թժնազան աշխատանի:

-Ե՞ր է եղել ձեր առաջին ծանոթությունը հայ Երաժշտությունը:

-Հայ Երաժշտության իմ առաջին փորձառությունը մայրիկիս ծայնն էր, որն ինձ համար ավանդական երգ էր Երգում: Ինձ գրավեց հենց Երաժշտական լեզվի գեղեցկությունը: Տանը նաեւ մի բանի հայկական ծայներիզներ կային, որոնք Երեմն հնչեցնում էին: Իմ անմիջական փորձառությունը եղել է Վենետիկում Սուրբ Ղազարի Մխիթարյան վանի հայ վանականների երգչախմբերի ունկնդրումը, որն ինձ ցնցեց իր խորությամբ Երաժշտական ոճը միանգամայն իննաշիմ եւ գրավիչ էր: Եվ աղա, 2007 թվականին մորս մահից հետո Հայաստան կատարած իմ առաջին ճամփորդության ժամանակ լսեցի Երաժշտական արտահայտման բոլոր ձեւեր՝ ավանդական, հոգեւոր, դասական, բալետային, ինչպես նաև դուդուկի լեռնար հնչողությունը:

**-ՈՐՏԵՂԻ՞Ց ԷՒՆ ՃԵՐ ՄԱՋՐԱ-
ԿԱՆ ԱԽԱՆԿԻԱԵՐԸ:**

Կությոնը նույնական ֆրամսե-
րեն վերնագրված է՝ «Մի ճա-
նապահ լուսի մեջ»՝ 278 էջից
կազմված եւ 1969/70 թթ. գր-
ված վեղը: Պատս ունի նաև
մեկ այլ՝ 445 էջանոց անվեր-
նագիր վեր, ավարտված 1970
թվականին, իսկ չորրորդը՝ կր-
կին առանց վերնագի, 417 է-
ջից է բաղկացած եւ ավարտվել
է 1971 թվականին:

-Հետաքրքրական էր իմանալ, որ ձեր մայրը բալետի տարրութեան է եղել...

- Մայր՝ **Սոնյա Խարիբյանը**, ծնվել է Քալեղում, 1945 թվականին: Նա սովորել է Մարտելիս և շուտով սկսել է աշխատել դասական, այնուհետեւ նաև՝ ժամանակակից բալետի խմբում: Յուրաքանչերով եղել է Հունաստանում, Եգիպտոսում, Լիբանանում եւ Իսալիայում, որտեղ 1968 թվականին Միլանում ծանրթացել է հորս հետ: Քաջորդ տարիներում ամուսնացել են, եւ իմ ծնվելուց հետո մայր դադարել է դաշտել, բայց շարունակել է զբաղվել խորեոգրաֆիայով:

-2007 թվականին դուք բացահայտեցիք Հայաստանը: Դա ցջադարձային դաշի եղավ ձեր կյանքում եւ (կամ) լարդեւապահ:

-Այս հարցի դատասխանը, ամենայն հավանականությամբ, շատ երկար կլինի: Այլ կերպ չեր էլ կարող լինել: Ես շատ էի ցանկանում կատարել այդ ճանադարձիրդությունը՝ սկսելով իմ ծագման հետազոտական ճամփորդությունը, որն այնուհետև կարող էր դարձնալ մորս հարգանքի տուր մատուցելու միջոց: Այն ամենը, ինչ ես ապրեցի այդ մի բանի օրերի ընթացքում, անմիջապես նիածանվեց այն ամենի հետ, ինչ ինձ համար ներկայացնում էր մայրս՝ սկսած կյանքի արեւելյան դատավորությունը, որն ինձ համար միշտ կառ է եղել իին ժամանակների հետ: Դժվար է բացատել: Ին երածությունն, անուուծ, խոր փոփոխության ենթարկվեց: Ին այս նվազելու կերպն ուղղակիորեն ազդվել է Հայաստանում լսածն գործիքներից եւ ձայներից: Ինձ խորապես հայ զգալու համար, երբ վերադարձա Իտալիա, անմիջապես սկսեցի ընթացակարգերը, որդեսզի կարողանամ դատավորությունը մորս ազգանունը՝ Խարիթյան: Խակ վերջին տասնվեց տարիների ընթացքում ին ստեղծածի մասին շատ բան է վկայում ին գործերի համարական բնույթու:

ԱՐԾՎԻ
ԲԱԽՉԻՆՅԱՆ

Օգոստոսի 20-27-ին կայացավ Հայաստանի ժամանակակից դարի «Սամիթ» միջազգային փառատոնի երրորդ թղթակումբ՝ աշրեր երկրներից ժամանած արժանահանելի ներկայացումներով եւ վարդեսաց պատերով:

Φωτιστική της εποχής μας σε πολλές περιπτώσεις αποτελεί έναν από τους καλύτερους φίλους της φύσης.

բանդ Զախարի (Հովհաննես) «Բար.Օկն» բեմադրություններով՝ Պետերուրագի «Կաննոնդան» դաշտում դարային թատրոնի արժուածաների կատարմամբ, որից հետո շարունակվեց Երևանում (իհմնականում՝ Սամասիլավակուու անվան թատրոնում): «Բար.Օկն» բարոկկո երաժշտության խորեղաֆիկ դասկերազգարդում էր, որ դարային բարդ հնարքներով, իհմնականում վարընթաց շարժումներով զարգացնում էին չորս աղջիկ եւ երեք տղա (սեղագեսներով, միայն մեկ աղջիկ՝ սյուժեակազմես, որը երեմն միտումնավոր առանձնանում էր անսամբլից): Այս յոթ ռուս փայլուն դարողները փառատոնի ընթացքում երեք անգամ հիացրին իրենց ամթերի կատարողականությամբ: Մակեդոնացի դարադիր **հգոր Կիրովի** «Անասելի խորանարդ» բեմադրության մեջ՝ նրանք դասկերում էին կյանքի անելանելիությունը՝ դարելով թափանցիկ շիրճայի ետևում ու դրա վրա դարբերաբար գրելով իրենց հոգեվիճակը դասկերող նախադասություններ: Սահմանափակությունից, սեղմվածությունից ազատելու մոտիվը հանդիսատեսի մօտ տարաբնույթ մեկնաբանություններ կարող է առաջանել՝ անհատական զգմաժամկց մինչեւ բաղաբական ենթաստիւ:

Ֆրանսարնակ դարադիրներ Հոնջի Վանգի եւ Սեբա-
ստեն Ռամիրեսի բեմադրած
եւ դարած «Մենք մոնչիչի
ենք» ներկայացումը սաս սարի-
առաջ ստեղծված նախագծի
վերակերտումն է, որ խոսի եւ
դարի լեզվով դատկերում է
ֆրանսիական հանրության
մեջ բազմակի իմբնության
հետ կապված խնդիրները։ Բե-
մադրության կորենուի եւ խս-
տանացի հեղինակներն իրենց
փոխարինելու համար գտնվ-
էին համանման նկարագրով։
Դարողների՝ ի դեմք ֆրանս-
չինուի Մաքիլ Լինի եւ գե-
մանարնակ իշալացի Մարկո-
նի Նարդոյի։ Հնչող տարե-
լեզուներն ու դարային ամե-
նաբազմազան ոճերը ներկա-
յացնում են ինչպես այսօրվա-
աշխարհին հատուկ մշակու-
թային միաձուլումները, այն-
պես էլ իմբնության հետ կապ-
ված բախումները («Ես չինու-
ի չեմ, ես ֆրանս-չինուի եմ», «Ես իշալացի չեմ, նեա-
դոլիցի եմ») եւ մշակութային
տարերությունները (ինչպես
հաճախ է տատահում առա-

հայաստանի ժամանակակից դարի փառատոնի բաց նյարդը

րով (օրինակ, էլեկտրական լուսերի՝ ձեռքից ձեռք փոխանցումներով եւ կամ ձեռքերի ալիքաձեւ միավորումների կրկնմող մոնիթորով):

Կալերիա Կասպարովայի՝
հատուկ այս փառատոնի հա-
մար ստեղծված «Նամուս» բե-
մադրությունը (ներկայացված
Թատրոնի եւ կինոյի ինստիտու-
տի նախարարություն) խորեգո-
րաֆիկ ընդունում է հայուհու
ավանդական կարծրատիպերի
հանդեմ: «Անուշ» օդերայի
«Ասում են՝ ուրիշն» մենացի

ինչողությունը հակադրվում է խավարում խարխափող, սակայն ծեռնութերին այֆոնի լուսեր դահած աղջիկների խռովին, որոնք ժամանակ առ ժամանակ աղաղակում են «Կանացի առաջին արժանիք համեստությունն է» հակակարգախոսը: Նոյն ինստիտուտի բենում **Արիկ Ասառույշ-ճի** «Աղոթքներ միակ քաջութակի համար» բենադրությունը դարձյալ ներկայացնում է հերոսուհու հոգեկան սկայանմների դլաստիկ արտահայտություններ՝ բենում կենդանի հնչող քաջութակի միադադար ակորդների ներք:

մարդ կերպարի ի հայս գալով՝
խորենգրաֆիկ երկխոսությունը
դաշնում է առավել ինաս-
տավորված՝ արծարծելով սե-
ռերի փոխկադակցության
հավերժական խնդիրը։ Անս-
տասելի եւ հաջողված լուծում
էր թափօրթակահարին եւս բե-
մադրության միզանսցենների
մեջ ներգրավելու...

Ամերիկյան «Գասողար Եւ լարռօներ» խմբի ութ անդամները **Գասողար Լուիսի** «Sodo-ցրվեժ» թեմայրության մեջ աշխի էին ընկնում դարային հզոր անսամբլայնությամբ: Ամերիկյան Եւ միջազգային մոդեռն դարի լավագույն ավանդություններով

ստեղծված նրա հիմք մասերը
դրանատուրգիական կամ հա-
յեցակարգային առումով կատա-
չումնեին միմյանց հետ, այդու-
հանդեռ, յուրաքանչյուր մաս-
յուրովի նշանապորում է,
կյանքի այս կամ այն երեսով՝
թզ, որի ապրոթեռնօք կազմու-
էր գոյության անմենելի ուրա-
խության փառաբանումը:

Փոքր թատրոնի երկացան
մտած Կահան Բադայաճի
«Գույներ» նոր թեմադրություն
նոր գովյն երեւույի ղլասահիկ ին-
մաստավորումն էր մարդու ե-
հանրության կյանքում: Բեմու
նախամես ամեն ինչ սեւ
սովորակ է: Տարբեր մասնագի-
տությունների եւ տարիի ժ-

մասնակիցները (ոմանք ֆիզիկական սահմանափակ հնարավորություններով

Մասսափոյս աշխատում...
Սեկ ծրագրում ներկայաց
ված տարբե փորձառություն
ունեցող հայաստանի դարա
դիրների բենադրությունները
(Սիլենա Ավազյանի «Հոգու
ունայնություն», Թագուհի
Մարկոսյանի «Ամառային
գիշեր», Անի Դավթյանի
«Զառու», Արեավիր Սուրա
դյանի «Զոլգահեռներ», Ա

Ասհիտ Թորոսյանի «Ասկած սեր է») ուրախացրին ոճական բազմազանությամբ, դաշտային տարբեր լեզուների, ազգային երաժշտության գործածությամբ, շարժումների հարստությամբ, նոր արտահայտչամիջոցների փնտրություններով։ Փառատննը եղավակալվեց **Իգոր Կիրովի՝ Երևանի** «Բալմանովյան դանս փրոցեֆք» դաշտային համար հատուկ բեմադրված «Մեր միջեւ» դաշտային համարով, որը մարդկանց միջեւ ներիմ հարաբերություններն է դասկերում ճակեդոնական ազգային երաժշտության ներքին:

Իսկ ամենավերջում ռումիդ տղավորություն թողեց գերմանաբնակ Լիլիթ Յակոբյանի «Անսարտություն» թեմադրությունը, որը նա հատուկ կատարել էր «Կանոնն դան» դարախմբի հետ՝ այս տարի Պետքրություն կայացած «Բաց հայացք» ժամանակակից դարի փառատոնի համար։ Թեմադրությունը ներշնչված է փիլիսոփա Յաննա Արենդսից, որի միջոցով դարադիրն իրեն եւ հանդիսատեսին տալիս է հավերժական հարցադրումներ։ Ի վերջո, ո՞րն է ծծնարտությունը, ինչո՞ւ է սուրբ Երեմն ավելի գրավիչ, ինչո՞ւ է մարդ Երեմն տրվում ինմասխաբեության... «Կանոնն դանսի» վերիիշյալ յոթ դարողները գերազանց արտահայտեցին այս ամենը՝ ժամանակակից դարձելեզում ինչ հանդիպող շարժումներով, դարելով ասես բաց նյարդերով, հանդիսատեսին սիդելով այս անօրինակ թեմադրությամբ հիանալ ունեցը դահած, չթուլացող լարվածությամբ...»

Դայաստանում արդեն երրորդ անորոշ ու տագնադապից տարում ննան բարձրակարգ միջոցառում ունենալը, հիրավի, թթվածնի դեր է կատարում... Այն կրկին ի հայտ է բերում ժամանակակից դարի ասղարեզում հայ մասնագետների ունեցած մեծ ներուժը, ծավալվելու դատաս այն «բաց նյարդը», որ անհրաժեշտ է բարձր արվեստ ստեղծելու համար... Անհուն ընորհակալություն բոլոր կազմակերպիչներին եւ սատարողներին

Փառատոնի հիմնադիրները՝
Վալերիա Կաստառվա-Ար-
ման Բալմանուկյան զույգը
թեմից հայտարարություններ
կատարելիս կամ ներկայա-
ցումների բնարկումների ժա-
մանակ հաճախ լինում էին ի-
րենց տակ անսական դստրի-
կի՝ **Արեկի** հետ։ Պարագ-
գես հազած ոսկեծամիկ
հրաց-փոնֆիկի ներկայու-
թյունն ասես հոյս ու հավաս
էր ներշնչում մեր ազգի, մեր
մշակութի, մեր ուսության
շարունակականության հան-
դել...

Բրիտանահայ Սիություն
(British Armenian Society) հասարակական կազմակերպության գործունեությունը միշ-ված է արբեր խաղաղ ճանապարհներով նորաստելու Անգլիայում հասարակական գիտակցության զարգացմանը՝ Արցախի զգնաժամանակակի մասին, որը շարունակվում է Արցախի եւ Հայաստանի վրա Ադրբեջանի լայնածավալ ռազմական ագրեսիական հարձակություններու վեհական առաջնական գործունեությունը:

2022 թվականի դեկտեմբեր 15-ից Բրիտանահայ Միության նախաձեռնությանը կազմակերպվում են բոլորի ցուցեր՝ Արցախի շրջափակման եւ ընդդեմ հայ ազգի հանդեղ նոր ցեղասպանության: Ամենամյա ցուցերը սովորաբար տեղի են ունենում Մեծ Բրիտանիայի դառնամենքի առաջ՝ չորեքշաբթի օրեր, դառնամենքի ներսում Բրիտանիայի վարչապետի հետ դատապանակութերի բուժն բնարկումների, հարց ու դատասխանի ժամանակ: Բրիտանահայ միությունը նաև կանունացներ է հղում միջազգային կազմակերպություններին, Բրիտանիայի վարչապետին, արտաքին գործերի նախարարին եւ դառնամենքի հարաբեկություններին:

յշուրավոր Երևանի հանգստաններին, միջազգային լրասվածիցող-ներին, հանդիպումներ ու մե-նում աւրեր բաղադրական գոր-ծիչների եւ մարդասիրական կազմակերպությունների հետ- հայ գերիմների արօրինի բան-սարկության, Արցախի ներկա- յիս շքափակնան եւ արցա- խահայերի ընթացող ցեղաս- դանության ժուրգ: **2023 թ. օ- գոստոսի 7-ին Միջազգային Զրեական Դատարանի ա- ռաջին դատախազ Լուիս Սուրեն Օկամոդոն իր գե- կույցում նշեց, որ համա- ձայն Տեղաստանության Կոնվենցիայի երկրորդ հոդ- վածի՝ Լաշինի միջանցի շքափակումը դեմք է հա- մարվի ընթացող Տեղաս- դանություն:**

⇒ 8 «Ես սոցիալական աշխատում եմ այն մարդկանց հետ, որոնք ենթարկվել են սեռական բռնության, կամ այն երեխաների, որոնց ծնողները լինել են: Որուեցի Դայաստան գալ, որդես կամավոր, որպեստեւ անցած տարի Կրաստանուահանդիմել էի երկու հայ աղջիկների: Որոնք շատ ոգեւորված դասմեցին Դայաստանի մասին: Երեխաների հետ այստեղ շատ հիանալի է անցնում, չեմ տեսել մի երեխա, որն ինը իր մերս աշխատի» - Տիգրան Թիման:

իր վրա չաւսամք», - Ասոց Ջիսան:

Իսկ Միգելն Խողանիայում ստորել է Ելեկտրամեխանիկա: Իսկ թէ ինչու որոշ ժեղ զայլ Հայաստան՝ կանավորության համար սկեց ուսուցան տառափակ:

«Ավելի արդար է գալ այն Երկիրը՝
որն ավելի ք օգնության կարիքն ու-
նի, քան ընտել որեւէ եւրոպական
Երկիր, որտեղ իրականում օգնությունը
այդքան էլ դեմք չէ։ Ուզում էի, որ իս-
կատարած աշխատանքը դեմքական
լինի։ Ասեմ, որ կենտրոնի Երեխանե-
րը շատ ջերմ ընդունեցին մեզ, թե-
դեմ մեծ մասն անգիտեն չի հաս-
կանում։ Բայց իրենք այնողիսին
ֆայլեր էին անում, որ հենց առաջին
ռողբներից շփումը ստացվեց։ Ես
հիացած եմ այս Երեխաների կամքին,
ուժում առաջակցեին».

Քողոքի ցույցեր Լոնդոնում. Անգլիայի հայ համայստն իսկ մասին է Արքայի ձականագրով

Տը Եւ զբոսաշրջային խիստ
զբաղված կենտրոններից մե-
կը: Թեղեք դեռ արձակուրդնե-
րի շրջան է, բայց ուրախու-
թյամբ կարող ենի փաստել, որ
հասկամես օգոստոսի 20-ին
բողոքի ցուցը մարդաբանութեան
խկ հայությունը ժամանել էր
Միացյալ Թագավորության
swrptր բաղաներից՝ Մանչչու-
թերից, Չարիֆից, Բիրմինգ-
հեմից, Ջեներիջից, Օֆոքոր-
դից եւ այլն: Ցուցարարներն
ինստրումետային կապով միա-
ցան Արցախի հայությանը, որ
հավաքվել էր Ստեփանակերտից
Վերածննդի հրամարակում,
շատերը ելույթներ ունեցան,
իսկ զիսավոր ուղերձներից
էին՝ Արցախը չղեթ է հանձն-
վի, Արցախը ոդիք մնա տո-
կուն եւ ուժեղ, որ Սփյուռքն Ար-
ցախի կողին է մշամես:

Բրիտանական Միության ընթացիկ ակցիաների նոյամբ լոկ Բերքորի միջանցքի բացումը չէ, որն անեն ռողե կարող է կրկին փակվել, այլ այդ միջանցում եւ Արցախում միջազգային խաղաղապահ ուժերի տեղակայումը, ինչդեռ նաև Աղրբեջանի իշխանությունների դատարարումը որդես ռազմական հանցագործությունների, բանզի մասնակի եւ կարձաֆամիլես լուծումներն ար-

դյում չեն աղահովելու ար-
ցախահայության անվտան-
գության խնդիրների լուծման
եւ տարածաշրջանի խաղա-
ղության ահաղովնան հա-
մար: Բրիտանակայ Միությու-
նը նամակներ ուղարկեց Մեծ
Բրիտանիայի վաշչառես **Ռի-
չե Սյունաֆին** եւ արտադիմ
գործերի նախարար **Ջեյմս
Ջլեվերլիին** հետևյալ դա-
հանջներով՝

- Բնելողի միջանցի վերաբացումը եւ աղափով ու ժարունակական երթեւեկությունը՝ ըստ Արդարադատության միջազգային դատարանի որոշման, ինչպես նաև ադրբեջանական ադօրինի անցակետի աղափությունը,

- ճնշում գրեթե Աղբեցանի եւ Ռուսաստանի վրա, որդեսզի աղափովի օդային երթեւկությունը դեռի Ստելա-նակերի օդակայան, ինչորեւ նաեւ անհաղղաղ օդային ճանապարհով անհրաժեշտ օգնություն ուղարկվի Միացյալ Թագավորությունից ուղիղ Ստելա-նակերի օդակայանին:

Նակերի օդանավակայան,
- Ազակցել եւ իվեարկել Ար-
ցախում եւ Բերձորի միջանց-
եւմ ՍԱԿ-ի մանդատով մի-
ջազգային խաղաղադահներ-
ի տեղակայմանը՝ կանխելո
համար խաղաղ բնակչության

վերահաս ցեղաստանությունը եւ բռնի տեղահանումները,

Հաջորդ՝ լոնդոնյան եւ մի-
ջազգային ցուցերը տեղի
կունենան սեպտեմբերի 2-
ին՝ Արցախի անկախության
օրը, արդեն իսկ հրավիրելով
եւ հորդորելով ասրբեր հայ
կազմակերպություններին
համախմբվել եւ միասին
դայլաբանել հանուն Արցախի
հայ բնակչության ազատ եւ
անվանգ ապրելու իրա-
վունքին:

ԲՐԻՏԱՆԱԿԱՅ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ Լոնդոն

ՀԱՅ-Ի ՃԱՄՔԱՐՆԵՐՆԻՄ՝ ԽԱՅԹԵՍ ՄԵԾ ՊԱՏԱՆԻՓՆԻՄ

Եվ Զինան, Եւ Միտելը հաստարակամ
Են իրենց որոշման մեջ, որ անդայման
Վերադառնալու Են Հայաստան ու
Հայոց գործադրությունը կազմակերպ

Պարզեւատել է դասվողներով, իսկ բուժվող երեխաներին հանձնել ՖԻՖԼ ի լուրջ ըստմի ներ:

ի լոգիկ շաղրակած։
«Ծնորհակալ եմ բոլոր ճամբարների մեր մշտական հովանավոր Եկեղեցիների համաշխարհային խորհությի հայաստանյան Կլոր սեղան հիմնադրամին։ Ծնորհակալ եմ նաև

լավ աշխատանքի համար: Իրականում բոլորն էլ մեծ զործ են իրականացրել: Ինձ թվում է՝ բոլորս իրենցից մետք է զոհ լինենք», - ընդգծեց տարն Ստեփանյանո:

Դիւմա օսպայած է:
Քիցընեմ, որ Ուսանողական ջոկատի հանրադետական ցարքը հիմնադրվել է 1965 թ. եւ հանդիսանում է ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի միջազգային կամավորական ծառայության համակարգող կողմիտի ու Եվրոպայի կանավորական ծառայությունների Այսամսի

ԱՐԵՎԻ ԲԱԽՉԻՆՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ - Արին Կարապետը (ծնված 1988-ին, Ստոկհոլմի

**ԵՐՋԱՆԻ ՍՊԻԾՆԳԱ ԲՆԱԿԱ-
ՎԱՐՈՒՄ) ԸԿԵԴ ԽԱՂԱՔԱԿԱՆ ԳՈՐ-
ԾԻՑ Է (ԶԱԻՖԱՎՈՐՎԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿ-
ԳՈՒՐՅԱՆ ԱՆԴԱՄ), ԸՎԵՇԻԱԽԻ
ԽՈՐՀՐԴԱՐՎԱՆԻ ՄԵՏԱԿԱՆ ԱՆԴԱՄ
Է 2018 թՎԱԼԿԱՆԻՑ: ՆԵՐԼԱՅԱ-
ՆՈՒՄ Է ՊՐԵՄԵՐ ԸՎԵՇԻԱԽԻ, ՊՐԾ ՄԵ-
ԾԱԳԵԼ Է ՈՒԽՆԵՐԲԻՈՒՄ ՈՒ ՔԵՆԵՐԲԻ-**

ում եւ դայլարել է հանուն 1915-
1925 թթ. հայերի եւ ասորիների
ցեղաստանության ձանաչման:

**Նախկինում եղել է Ստոկհոլմի
ցրանի խորհրդի անդամ: 2021
թվականին դարձեատրվել է Հա-
յաստանի խորհրդարանի Պատվո-
մեդալով:**

**Արինի հետ իմ գրույցը Տեղի ու-
նեցավ հովիսին, Դայաստան
կատարած նրա այցելության ըն-
թացքում, Երեւանյան բարկ ա-
րելի Երբո...**

-Արի՞ն, ինչողե՞ս ներգրավվեցիր
Ըեղիայի բաղադրական կյանքում:

լուց հետո սարդիկ սպասցիս իսկ հրավիրել կուսակցություն՝ հորդորելով մուտք գործել Ըվերիայի Ազգային ժողով։ Կուսակցության մեր ներին ընտրություններում վաստահություն ձեռք բերեցի եւ հայտնվեցի ցուցակում։ Ընտրվել եմ 2018-ին եւ Վերընտրվել 2022-ին՝ առաջին տարիներին լինելով ընդդիմադիր, իսկ հիմա՝ խորհրդարանում։ Այստիսով, երկար ժանապարհ անցաւ։

-Դու ներկայացնում ես Ըվերիայի Զափավորական կուսակցությունը։ Կարո՞ղ ես ընդիհանուր դատկերագրման առաջ պահ լնալին։

ցիւն տալ կրա ասմիս:
-Ին կարծիքով՝ լիբերալ դահդանո-
ղական ինելը նճան է երկու ոսի վրա
կանգնելուն: Պահդանողական լի-
նելով՝ դահում ես այն, ինչը գործում է
հասարակության մեջ եւ զարգացնում
այն: Նոյնը չէ, երբ լիբերալ ես: Յու-

րաբանչուր հասարակություն բարեփոխումների կարիք ունի: Դու չես կարող դեմ լինել փոփոխություններին, կարող ես դարձած վերահսկել եւ նաև կազմել դրանց: Միայն դիմադրելով՝ ոչ մի բայլ առաջ չես գնա: Իմ կարծիքով՝ սա շատ հայկական է: Միշտ ա-

Արին Կայրամղես. Ըլեղ բաղասկան գործիչ, հայ հոգի

ցից մեկի ձայնն եմ: Իհարկե, ես դառնում եմ ու վեղահայ հանայնի ձայնը եր խոսք վերաբերում է Հայաստանի խնդիրներին: Հայրս ծախսակողման եր, ես լիբերալ դահլյանողական եմ ուսի հայրս իմ օգտին է վվեարկում, որպեստեւ ես նրա որդին եմ, բայց ես չեմ ակնկալում, որ հայեր դեմք է իսկ իրենց ձայնը տան, բանի որ նոյն ազգությունն ունեն: Նրանք դեմք է իմ օգտին վվեարկեն, բանի որ իմ բաղադկանությունը ճիշտ է: Ըստողների մեծամասնությունը վվեկներ կամ այլ ժողովուրդներ են. կան նաև աւա իրանցիներ, որոնք աջակցում են ինձ: Ես ես միշտ հայ կլինեմ, նոյնիսկ եթե ոչ մի հայ ինձ ձայն չտա:

-Ի՞նչ գործունեություն է ծավալում հայ-սվեդական դատապահուական բարեկամության խումբը:

-Ես այդ խմբի նախագահն էի, իհնա փոխնախագահն եմ: Դա չի ազդում ինձ վրա կամ փոխում ինձ՝ լավ կամ վաս ինաստով: Մենք փորձում ենք ամ-րապնել կաղերը մեր երկու երկրների միջեւ, օրինակ, Ըստիան կարող է իր գիտելիներով կրթել հայկական դասարանը, բարեփոխել ոսիկանությունը, օգնել օրենսդրության հարցերում, երբ խոսքը վերաբերում է ընտանեկան բռնությանը: Հայաստանում, ցավոն, այս թեմայով շատ չեն խոսում: Եթե խնդիր կա, մենք դեմք է բարձրացնենք այն եւ վստահություն ձեւավորենք դա-տական համակարգի եւ հասարակու-թյան միջեւ, որ կանայք (նաև՝ իրենց կանանցից ծեծվող տղամարդիկ) ինա-նան, որ կա մի տեղ, որտեղ կարող են գնալ եւ դաշտանություն հայցել: Կարող են լինել նաև Հայաստանի բնադրականական խնդիրները, ա-կայն այժմ ամենից հրատար հումա-նիտար իրավիճակն է Արցախում, որ-ստի տեղի են ունենում էրնիկ գտումներ: Կարող է Ըստիան խաղաղարարի դեր կատարել այս գործում: Անգամ եթե Հայաստանում կորցրել ենք վստահու-թյունը դիվանագիտական գործիքների հանդեմ, չեմք է անտեսել դրան: Քենա իհնա մենք հայտարարություն ենք գրում Ըստիայի արտօրծնախարարին եւ կառավարությանը Արցախի հումա-նիտար ճգնաժամի վերաբերյալ: Ժա-մանակակից աշխարհում մենք ակա-նատես ենք լինում, թե ինչու 120 հա-գար մարդ կարող է կորցնել իր կյանքը

մարդկության աչքի առջեւ...
-Աշխարհի լարտեզի վրա Յայս-
տանը մի փոքր կարի է, Արցախը՝ Էր-
ավելի փոքր մի կարիլ, ուստի նա ող-
մի հետաքրքրություն չունի Արեւուս-
ի համար, եւ այս, այսպես կոչված
բաղաբակիրք աշխարհը թիւած ունի

՞րա վրա: Թեեւ կարծ ժամանակ առաջ նոյն աշխարհն իսկապես հոգ էր տանում եւս մեկ փոքր կաթիլների՝ կոստվոյի եւ Երիսրեայի հաճար: Այսպես որ՝ եւս մեկ անգամ՝ կեցնե՞ն Երկակի ստանդարտներ...

- Հենց ամենասկզբից, արդեն յոթ ամսից ավելի է՝ ահազանգում են Արցախի շրջափակման մասին, այն մասին, որ աղբեջանցիները չեն դատասպում բացել սահմանները: Արեմուտքում չեն գիտակցում, թե ինչ է կատարվում: Տասնամյակներ շարունակ նրան մշտածում են, թե Բեռլինի դաշտ անկումից հետո Եվրոպայում այլևս դատերազմներ չեն լինի: Այդ իսկ դատարանով ողջ Եվրոպան ցնցվեց Ուկրաինայի վրա Ռուսաստանի հարձակումից հետո: Ինչ վերաբերում է Արցախին, աղա ես չգիտեմ, թե Հայաստանի իշխանությունն այս դահին ինչ բանակցություններ է վարում գործնկերների հետ, ինչ է ասկում, ինչ չի ասվում, բայց բաղադրականության մեջ երեսն ամեն ինչ շատ ցինիկ է լինում: Շատերի համար շատ դժվար է հասկանալ իրավիճակը: Ցուրաբանցուր բաղադրական գործիչ վաս մշտադրություններ չլումի. մենք գտնվում ենք մի ռեժիմի մեջ, որը շատ զգայուն է: Անկեղծ ասած, Հայաստանն այս տարածաշրջանում միակ ժողովրդավարական երկիրն է (ցավով սրի, Վրաստանը սխալ ուղղությամբ է գնում), ուստի մենք դեմք է փորձենք գոյատելու ճանապարհ գտնել: Մենք միշտ գոյատելու ենք, բայց դատմությունը նորից կրկնվում է, եթե նույնական է կատարվում փակ սենյակներում: Աղբեջանի բռնադետությունը փորձում է աշխարհի մնացած մասին հավասից անել, թե ի՞ր ունի բազմամշակութային էրնիկ հասարակություն, սակայն արցախից տարեցների, կանանց, երեխաների, բոլոր բաղադրիչական անձանց համար նրանց գործողությունները հակառակն են ցույց տալիս: Մենք հայեր, ցավով սրի, չենք մշտածել նաև սենյակի մասին: Սա շատ ծայրահեղ վիճակ է, բայց ես շատ վստահ եմ, որ մենք այս կամ այն կերպ կգոյատենն, չգիտեմ ինչ գնով, բայց վստահ եմ, որ կրիմանանք: Պետք է դադարենք կարծել, թե ամեն ինչ գիտեն: Մենք երբեք չենք լսում միմյանց: Մենք շատ փորձ երկիր ենք, եթե դեմք է դադարենք եղուս լինել: Ինձ դուր է զայս Հայաստանի նոր սերունդը, երիտասարդությունը, հասկաղես երիտասարդ աղջիկները, որոնք ավելի ինմասվածան են, քան իրենց նայերը: Եթե նայրս, որը շատ ուժեղ կին է՝ բազմաթիվ երազանմերով, մեծանար այսողիսի միջավայրում, որտեղ «ոչ»-ը «այո» էր, նա այլ տեղ կիասներ: Ես դեռ չեմ կարողանում հասկանալ, թե ինչու բանակի յուրաքանչյուր գեներալ դեմք է տղամարդ լինի: Օրինակ, Ծվերիայի բանակի 23 տոկոսը կանայք են: Եթե վերադառնամ մեր դատմությանը, աղա կտեսնենք, որ մենք միշտ ունեցել ենք կին մարտիկներ: Մի խնդիր ունեցան անցյալ դատերազմի ժամանակ. կանանց մեծամասնությունը չգիտեր մետենա վարել: Կարծում եմ, որ կիադիթե դատերազմում, բայց ի՞նչ կինի, եթե նահանջելու կարիք լինի: Ինչոքե՞ս կիեռանան կանայք, եթե չեն կարողանում մետենա վարել: Կարծում եմ՝ այս երկրում յուրաքանչյուր կին դեմք է մետենա վարել իմանա, դա անվտանգության խնդիր է:

ԳԵՂԱՄ ԶՅՈՒՐՈՒՅՆ

Տերքի հասակ մեղք ներմուծելուն

Սեղվարակաները հայտարարում են. այս տարի մեղք գրեթե չկա, ուստի եղածը ստիլված են թանկ գնով առաջարկել: Լրագրողական դարձ ցանկություն առաջացավ հանրայնացնել նաև մոտեցումը, բացահայտել ոլորտի խնդիրները, փորձել լուծումներ գտնել թե մեղվարակաների, թե՝ նրանց արտադրանից օգտվողների համար: Վսահության զգացում ունեի, որ շօդադաշիս առնվազն մի ժամի մեղվարական ծանոթներին օգնությամբ հնարավոր կլինի բացահայտումներ անել, մասնագիտական խորհուրդներ ստանալ, ինչոր օգտակարության վիճակի հասնել: Այս ամենի փոխարեն առաջացավ երկակիության մի զգացում, գրեթե խորհրդապնդության համառ մի գործընթաց: Զրուցակիցներս նույն մեղվարականության բարդությունները, աշխատանի նրությունները, մեղվափեթակների հետ վարվելու հոգսերը, շատ այլ խնդիրներ, փորձելով նրորեն խոսափել աշխատանի արդյունավետության հիմնահարցից, որը ոլորտով զբաղվելու հիմնական շարժադրություններն են:

Պատճառը թերեւս մասամբ դարգվում էր: Անզամ նախորդ տարիներին մեղրի ոչ ակնկալելի թերի դայնան-ներում, երբ փեթակից մինչեւ 10 կի-լոգրամ թերի էր ստացվում, զրուցակից-ներս չին հիշատակում 20 եւ ավելի կիլոգրամ թերի ստացման փաստերից, թեև մեղվաղահությանը զքաղվելու ցանկությունն առաջացել էր հենց այս շարժադիրով: Լսել ու վստահել էին, որ փեթակից մինչեւ 40 կգ մեղր է ստացվում, իրենցից յուրաքանչյուրն ի զորու է իր համար ու նվիրված աշխա-տանով հասմել նման ցուցանիշի, մնացյալն իննաբերաբար լուծվող է: Ավաղ, երբ չկա ավանդույթը, բացա-կայում է փորձը, հայտնի չէ սխալվելու ասիդանը, ի հայտ են գալիս իրավի-ճակներ, որոնք ընդունված է անհաղ-թահարելի որակել, իր անցանկալի հետեւամներով: Տասնամյակներ շա-րունակ, թող որ դարձ զրուցակից թե սիրողական մակարդակով հետարր-վելով մեղվաղահության ոլորտով, մօ-սամես ունկնդել եմ անբավարա-վածության արտահայտություններ, ո-րոնց հետեւամնով նաեւ 2000-ական-ներին լու 3-2.5 հազար որանով մա-

Ճառվող մեղրի գինը կրկնաղաւակվել-
եռաղաւակվել է: Այն բացատրությունը,
թե արդար ու անարած համարվող
մեղրն իր գինն ունի, դարզաղես հա-
մոզեցուցիչ չէ, խնզի, թող մերփի ա-
սել, դժվար է հասնիմել մերկաղա-
հի, ով կասկածի տակ չի առնի ան-
գամ իր հարեւանի արտադրանքի որա-
լու:

Այսպես շարունակվում է տարին-
տարու, տասնամյակը-տասնամյակի
վրա, որի ընթացքում ոլորտ տուժում է,
մեղրի արտադրությունը էաբես նվա-
զում, կօ-ի էլ գինը հեռական անգամ
բարձրանում: Շաս-շատրի համար
այդիս էլ երազամի է մնում հայկա-
կան անզուգական մեղրը Եվրոպա
արտահանելը, ուր թե սեփական ու
ներնուծված բազմաքնույթ տեսակա-
նի կա, թե գներն են հասանելի: Փո-
խարենը մեզանում փաստ է, որ ինչ-
պես տասնամյակներ առաջ, հիմա էլ
համրության զգալի հատվածներ ի գո-
րու չեն 3 լիսր տարողության մեղրի դի-
մաց 20 հազար դրամ վճարել, լավա-
գույն դեմքում այն գնում են կիլոգրա-
մոնվ, յուրօրինակ դեղամիջոց դիսար-
և ներու:

Վասահ եմ՝ շատերն են համոզված,
որ զին բարձրացնելով հարցեր չեն
լուծվում, դրանի ժըայական դարզու-
նակ գործընթացի են վերածվում: Ար-
դյունում ունեմ վիճակ, երբ երկու
ասպարանսներ առաջ նախարարութե

շուրջ 450-500 հազար մեղվարներն էին դիմաց այժմ ունենք գգալիրեն նվազած թիվը: Թե ինչքան, կարող են հիշատակել ՀՀ վիճակագրության կողմանից միտեղ դաշտավայրական հրամարակում՝ 2014-ին, ֆիզիկական անձանց մոտ 162 հազար, իրավաբանական անձանց մոտ 2100 մեղվարներն էին: Թե ինչու է հիշատակվում ինը տարվա վաղեմության տվյալը, նույն հետեւյալը՝ Դայաստանի Դանրադետությունում գյուղատնտեսության համատարած հաշվառում (ԳՐԴ) առաջին անգամ անց է կացվել 2014 թվականին Երևան համաձայն օրենի այն դեմք է իրականացվի տար տարին մեկ անգամ Նույն ուժում է, որ մինչ այդ տարեթիվը, ըստ որում Վերլուծությունների, մեղվարների հիմների թիվը էր նույնում նաև 200 հազարը: Այսօրինակ անորոշությամբ է վիճակագրությունը հաստատում է համասին հանրային գնահատականը՝ որն անգամ մեղրի բաղրության դարագայում նոյատավոր չի ստացվում: Թերեւ ասվում է, որ մեղվի խայլոցն ինչքան վտանգավոր, նույնան էլ օգտակար է դասվում: Դիտելով իմ ժամանակահաների Վերջին մի քանի տարիների կորուսները, դարագայում ենք անցանկալի եղրակացության համգել: Այս դարագայում մեզանում հաճախ են հիշում համաշխարհային մեծություններից Արևելյան Եվրոպական արագածական:

թյունը, թե մեղուների վերանալու դարագյում Երկիր մոլորակից կվերանանաւել ճարդ-արարածը: Որ դժվար թե դժվարագույն կացության մեջ են, դարգից էլ դարձ է: Անուուց, դժվար է վհճակից լուծումներ փնտելն ու գտնելը, որը թերեւս ի զորու է իրականացնել դեռական դատախանատու կառույց ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարությունը, իր գյուղատնտեսության համար դատախանատու օդակների ու մասնագետների օգնույանք: Նրանց թերեւս կարող են լավագույնս օգնել եւ օժանդակել հանրապետության խուռագույն Ազգային ագրարային համալսարանի գիտա-մանկավարժական անձնակազմը: Ասեմբ հարց է, թե ինչքանով է նոյատակահարմար Արարայան դատավայրի Երկու հիմնական մարզերում՝ Արմավիրում ու Արարատում 7000-ական մեջվաճնաշիների եւ Գեղարքունիքում 25000 մեղվաճնանիների առկայությունը: Քանրահայք է, չ՞, որ մեղվի աշխատանիւթյան միջավայրը ծաղիկն է, նրանում առկա նեկտարը, որն Արարայան դատավայրում առավել շատ ու Երկար է դահլմանվոր, քան համեմատաբար բարձր լեռնային գոտիներում: Սա՝ սիրովական մոտեգունով:

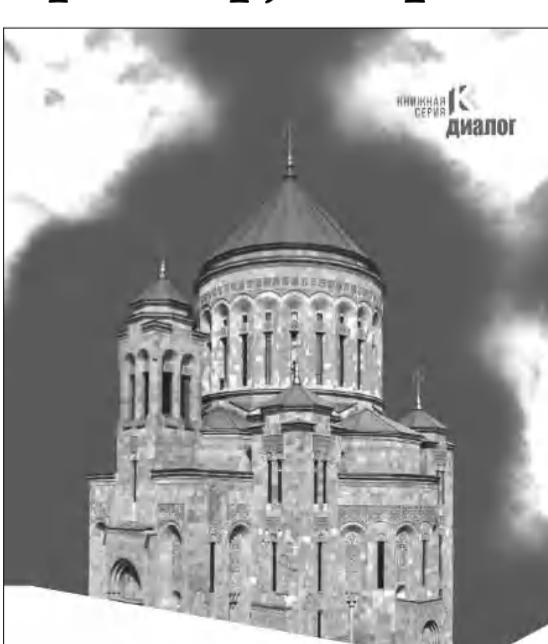
Եր այսօրինակ մտորումներով կիսվում էի շքաղափակ հետ, ծանրոթներից սենյակ նկատեց, որ Ռուսաստանի Դաշնության Ալբայի Երկրանասից ՀՀ մեղրի ներմուծում է իրականացվել, հարկա-մաքսային հարցերի լուծումից հետո այն վաճառքի կիանվի: Այսկերպ, ժամ այլ առաջնահերթությունների դարագայում սեփական արտադրող դաշնալու փոխարեն հայտնվում են ներմուծողների ցանկում, այդկերպ կայացնելով այլոց ընտեսություններն ու հարսացնելով բյուջեները: Պատասխանը միանշանակ է՝ մինչեւ հեր:

Դե, մենք սպոր ենք, կղիմանամի:
իսկ ի՞նչ անեն այն եվրոպացիները, ո-
րոնք հայկական ներ գնելու նոյաս-
կով ցուցակներ են կազմել, սղասու-
մի են տրվել: Դարձյալ վերարտահու-
նում իրականացնենք, ստուգողն ո՞վ է
որ: Սա, իհարկե, կեսկատակ, բանցի
առ որպիս ամեն էլ մնան:

29.08.2023 p

Առաջնահամար Հայոց Հանարինութեան Ազգային Ակադեմիա

որոնք դեռևս միշտ ծանոթ են իրենց հայաստանաբնակ հայրենակիցներին։ Ներկայացնելով ամենատարբեր բնագավառներում մեր հայրենակիցների նշանակալի ներդրումը՝ հեղինակը նշան անվանում է «բնակած երկրների ազգային հարստություն»։ Դետաֆրություն են ներկայացնում նաեւ այդ երկրների հետ Հայաստանի առնչությունների, այնտեղ գործող հայկական կազմակերպությունների, ինչպես նաեւ օսարազի նշանավոր բաղադրական գործիչների՝ հայկական առնչությունների մասին դասմող նյութերը (ցավկի, ճամուկի համար գրված հոդվածների ձեւաչափը չի ենթադրում հղումներ սկզբնադրյուններին, ինչն, անուուս, օգտակար կյիններ մասնագետների համար)։ Ի մի բերելով հայկական սփյուռքի մասին ուշագրավ տեղեկությունները՝ հեղինակն առաջարկում է մատեն, թե ինչպես կարելի է աշխարհի հայերի զաներն ու հնարակությունները գործադրել Հայաստանի եւ հերոսական Արցախի զարգացման և ամրապնդման համար։

АРМЯНСКИЙ МИР

Գիրքը բաղկացած է երեք բաժիններից՝ «Արտասահման», «Ռուսաստան» եւ «Քիչողություններ» 1980-ականների Կիրովականի ճանակներուն»:

Վլեսանդր Երկանյանը ծնվել է 1961 թ.՝ Երևանում, 1992-1994 թթ. աշխատել է ՀՀ նախագահի աշխատակազմին կից տեղեկա-վա-վերլուծական վարչությունում: 1994-ից բնակվում է Մոսկվայում: Որևաստանի մի շարք հայկական կազմակերպությունների ղեկավար կազմի անդամ է:

Երկանյանի գրիս գետելված

Փոռողմանկարի հեղինակը **Lt-
լուն Օսեղյանն** է, որն էլ հրատա-
րակության է պատրաստել հաս-
րության:

Գիրքը ներկայացնող միջոցառումներ են սեղի ունեցել Մոսկվայի Գրի տանը եւ Ազգություն-Աթրի տանը:

